

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра музикознавства та музичної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 01 » 10 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія музики: Історія зарубіжної музики

для студентів

спеціальності: 025 Музичне мистецтво

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

Київ – 2021

Розробник:

Лігус Ольга Марківна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти

Викладач: Лігус Ольга Марківна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти

Протокол від "30" серпня 2021 року № 12

Завідувач кафедри _____ Ольга ОЛЕКСЮК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 025.00.02 Сольний спів

_____.2021 р.

Гарант освітньої програми _____ Яна КИРИЛЕНКО

Робочу програму перевірено

_____.2021 р.

Заступник директора _____ Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра музикознавства та музичної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи
_____Олексій ЖИЛЬЦОВ
«__»_____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія музики: Історія зарубіжної музики

для студентів

спеціальності: 025 Музичне мистецтво

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

Київ – 2021

Розробник:

Лігус Ольга Марківна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти

Викладач: Лігус Ольга Марківна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти

Протокол від “30” серпня 2021 року № 12

Завідувач кафедри _____ Ольга ОЛЕКСЮК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 025.00.02 Сольний спів

_____.2021 р.

Гарант освітньої програми _____ Яна КИРИЛЕНКО

Робочу програму перевірено

_____.2021 р.

Заступник директора _____ Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		заочна
«Історія музики: Історія зарубіжної музики»			
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90		
Курс	1		-
Семестр	1		-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2		
Обсяг кредитів	2		-
Обсяг годин, у тому числі:	60		-
Аудиторні	28		-
Модульний контроль	4		-
Семестровий контроль	-		-
Самостійна робота	28		-
Форма семестрового контролю	-		-

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає в організації процесу формування слухацької та виконавської культури майбутнього фахівця, розширення його загальної та професійної ерудиції шляхом ознайомлення із ключовими епохами та стилями європейської музичної культури з акцентуванням спадкоємного зв'язку між ними, історичної циклічності культуро-творчих процесів та діалогічності музики як виду мистецтва.

Завдання курсу:

- ознайомлення з еволюцією музичних стилів у європейському мистецтві в аспекті історичних зрушень суспільної свідомості, зміни загальної «картини світу»;
- передання основних принципів еволюції розвитку музичного мистецтва через категорії «стиль», «стилістика», «жанр», «жанровий стиль», поняття стилю як художнього методу пізнання дійсності;
- формування спеціального термінологічно-поняттєвого апарату знань;
- розширення музично-історичної ерудиції студентів.
- формування образно-емоційного ставлення у сприйнятті музичного матеріалу;
- розвиток навички визначати зв'язок музики з іншими видами мистецтва, літературою, образотворчим мистецтвом, національними традиціями тощо;
- виховання естетичного та музичного смаку, формування критеріїв самостійної оцінки художньої цінності творів музичного мистецтва та перебігу сучасних процесів у музичній культурі;
- формування навичок аналітичного та критичного мислення,
- розвиток навички аналітично-пошукової роботи із використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

3. Результати навчання за дисципліною

У процесі вивчення курсу з історії зарубіжної музики студенти повинні **знати**:

- терміни та поняття, що складають категоріальний апарат курсу;
- періодизацію історії музичного мистецтва, етапи його розвитку;
- соціально-історичний та культурний контекст музичного явища, що вивчається;
- жанри та композиційні техніки (прийоми, і композиційного мислення);
- основні («великі») музичні стилі та течії окремих епох, авторські стилі творчих індивідуальностей;
- життєвий та творчий шлях видатних композиторів, визначальні твори в історії музики та їхні особливості.

Студенти повинні **вміти**:

- дати визначення термінам та поняттям курсу;
- характеризувати головні тенденції розвитку музичного мистецтва у соціально-історичному та культурному контекстах;
- викласти зміст інформаційних тем курсу;
- розкрити характер змін музичного мистецтва на різних етапах його розвитку;
- слухати музику, образно висловлюватись щодо характеру, ідейного значення музичних творів, їх цінності;
- аналізувати засоби музичної виразності, визначати стиль та жанр творів, їх художню цінність, вирізняти типологічні та специфічні риси того або іншого музичного явища;
- вміти прив'язати за стильовими, жанровими та стилістичними ознаками музичні зразки, окремі музичні твори до різних історичних епох, індивідуальних композиторських стилів або «великих» стилів.

У процесі вивчення курсу студент формує такі **програмні компетентності**:

Загальні компетентності:

- Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність працювати автономно.
- Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

- Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- Здатність застосовувати базові знання музично-теоретичних систем та провідних концепцій та отримані знання з педагогіки та психології у педагогічній діяльності з фаху.
- Здатність оперувати професійною термінологією.
- Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
- Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання:

- Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту
- Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
- Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
- Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- Застосовувати теоретичні знання та навички в менеджерській практичній діяльності.
- Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- Демонстрація музично-теоретичних, культурно-історичних знань з музичного мистецтва. Знати основи педагогіки та психології та володіти навчальним репертуаром з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.
- Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви модулів і тем	Усього	Види занять і розподіл годин			
			Аудит.			Самостійна робота
			Лекції	Семінари	Лабораторна робота	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музична культура від давніх часів до XIX ст.						
1.1.	Музична культура від Античності до Нового часу	6	2	-		4
1.2.	Музичне мистецтво XVII – початку XVIII ст.	6	2	2		2
1.3.	Німецьке музичне бароко першої половини XVIII ст.	8	2	2		4
1.4.	Творчість композиторів Віденського класицизму	8	2	2		4
Модульний контроль		2				
Разом		30	8	6	-	14
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Музична культура першої половини XIX ст.						
2.1.	Зародження музичного романтизму. Камерно-вокальна творчість	12	2	4		6
2.2.	Розвиток інструментальних жанрів першої половини XIX ст.	10	2	2		4
2.3.	Романтична опера першої половини XIX ст.	10	2	2		4
Модульний контроль		2				
Разом		30	6	8		14
Всього за I семестр		60	14	14		28

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музична культура від давніх часів до XVIII ст.

Тема 1.1. Музична культура від Античності до Нового часу

Музика періоду Античності. Етапи розвитку давньогрецької музичної культури. Поняття міфу, ритуалу, символу. Музика як частина ритуалу. Сольна й хорова лірика. Театр як явище синтезу мистецтв, роль музики в театрі. Музика і філософія (Платон, Аристотель). Міф про Орфея. Музика як частина космічної гармонії. Музика й математика (Піфагорійська). Аполлон та Діонісій (культи). Елліністичний та римський періоди.

Музика епохи Середньовіччя. Виникнення християнства, цілісність середньовічної особистості. Основоположні ознаки богослужбового співу. Монодія як провідний тип співу церковної музики. Відгалуження християнського світу за приналежністю до Східної або Західної Церкви. Період “Ars antiqua”. Ранні форми багатоголосся, григоріанський хорал. Органум та його різновиди, нові жанри і форми. Готика, провідна роль Франції, Парижа. Школа Нотр-Дам. Леонін і Перотін.

Музика епохи Відродження. Тенденції суспільного розвитку, реформація та релігійні війни. Народне пісенно-танцювальне мистецтво, його вплив на розвиток світської музики. Творчість Г. Машо, Ф. Ландіно. Ізоритмія – провідна ідея часу (ізоритмічні мотети). Вплив світського мистецтва на культові жанри. Розвиток інструментальної музики та побутового музикування. Мистецтво менестрелів. Період “Ars nova”. Формування музичної теорії (Ф. Вітрі, Дж. Царліно), нова жанрова система. Нідерланди: Г. Дюфаї, Ж. Депре, Ж. Окегем, Я. Обрехт, О. Лассо, Я.П. Свелінк. Франція. Світська багатоголосна пісня, бургундська chanson: Ж. Беншуа. Масштабні хорові програмні твори К. Жанекена. Італія. Світські вокально-інструментальні жанри (фротола, вілланела, мадригал). Римська поліфонічна школа (Дж. Палестрина). Англія. Розквіт поліфонії Дж. Данстейбла. Народнопісенна основа інструментальної музики (віола, верджінал). Творчість В. Берда, Дж. Булла, Т. Морлі, Дж. Доуленда. Німеччина. Рух Реформації, вплив на музичну культуру. Вплив хоралу на розвиток вокально-інструментальних жанрів. Митці: Й. Вальтер, Л. Зенфль, Л. Хаслер, М. Преторіус. Світська поліфонічна пісня XVI ст. Мистецтво мейстерзінгерів.

Література основна: 2, 4, 8.

Додаткова: 1, 7, 10, 25 – 28.

Тема 1.2. Музичне мистецтво XVII – початку XVIII ст.

Історико-культурний контекст. Політичне життя Європи, відображення історичних процесів в культурі. Класицизм у мистецтві: роль естетики Античності та філософії раціоналізму. Нові теми й образи, поглиблення національного начала у музиці. Закріплення ладо-тональних функцій гармонії. Розвиток поліфонії. Розквіт мистецтва сольного співу. Виникнення опери, відображення у ній гуманістичних ідеалів пізнього Відродження. Жанри кантати й ораторії. Розвиток побутової інструментальної музики. Нові інструм. жанри: сюїта, соната, симфонія, увертюра, концерт.

Італія. Зародження опери (Я. Пері, Дж. Качіні). Антична міфологічна основа, художній синтез поезії, музики і сценічного дійства. Речитативний стиль співу. К. Монтеверді: етапи творчості, основні жанри. Роль мадригалу у формуванні нового вокально-драматичного стилю. Опера-seria А. Скарлатті, зародження стилю bel canto. Інструментальна музика. Дж. Фрескобальді. Поширення лютні, гітари і клавичембало у музичному побуті. Розвиток сольних смичкових і духових інструментів. concerto-grosso. Творчість А. Кореллі, А. Вівальді, Дж. Тартіні. Розквіт камерного і концертного виконавства. Перші концертні організації в Італії.

Франція. Епоха абсолютизму. Вплив естетики класицизму на музичний театр, розвиток балету. Ж.Б. Люллі – творець французької опери (лірична трагедія). Риси народно-танцювальної музики у його творах. Театральна декламація у сольних вокальних партіях, роль хорів, прологів,

балету. Музичний театр Ж. Ф. Рамо: нові естетичні тенденції у трактуванні міфологічних сюжетів. Виконавська і музикознавча діяльність Ж. Ф. Рамо («Трактат про гармонію»). «Куртуазні пісні» і лютнева музика. Клавесинна творчість Ф. Куперена, Ж. Ф. Рамо, Л. К. Дакена. Риси галантності як відображення придворних смаків.

Англія. Вплив революції 1649 року на духовне життя країни, посилення іноземного впливу в мистецтві. Г. Персел – найвидатніший національний композитор. Жанрова система його творчості (вокальні й інструментальні жанри). Зв'язок із традиціями англійської пісенно-хорової культури. Антеми, театральна музика, опера «Дідона і Еней», інструментальні твори. Зниження художнього рівня англійського музичного мистецтва після Г. Персела. Діяльність XVIII ст. відомих іноземних музикантів – Г. Генделя, Й. К. Баха та ін. Перші публічні концерти в Англії.

Література основна: 2, 4, 6, 8.

Додаткова: 1, 4–6, 8, 15–17, 19.

Тема 1.3. Німецьке музичне бароко першої половини XVIII ст.

Музична культура Німеччини, її активізація у першій половині XVIII ст. Німецька народна пісня й інструментально-танцювальна музика в умовах міського побуту XVII – XVIII ст. Соціальний стан німецьких композиторів, спільні творчі установки. Г. Шютц: поєднання досягнень хорової поліфонії і музичної драми венеціанці з німецькими національними традиціями. Кантати, пасіони, ораторії, «Духовні симфонії» Г. Шютца. Творчість органістів – попередників Й. С. Баха: С. Шейдта, Й. Пахельбеля, Г. Бема, Д. Букстехуде.

Г. Ф. Гендель. Роль у розвитку музичної культури Німеччини та Англії. Виконавська діяльність. Національна основа творчості, засвоєння досягнень інших національних шкіл. Оперна творчість: збереження зв'язку з традицією італійської опери-seria, її драматизація («Радамисто», «Юлій Цезар»). Ораторії Генделя: сюжети, ідеї, монументальний героїчний характер, риси театральності. Типи ораторій. Інструментальна музика: concerto grosso, органні твори. Музика для виконання під відкритим небом «Музика для феєрверку», «Музика для прогулянки по воді»). Поліфонія Г. Генделя: гармонічна основа, близькість до побутових італійських пісень, танців, маршів.

Й. С. Бах. Творчий шлях, багатогранна діяльність. Музичний стиль: органічний синтез поліфонічного і гармонічного мислення, зв'язок мелодики з німецькою народною пісенністю, протестантським хоралом. Вокально-інструментальні жанри: духовні та світські кантати, ораторії, пансіони, меси. Нові риси у трактуванні драми, у принципах композиції. Народно-побутові риси світських кантат («Кавова», «Селянська»). Інструментальна музика: «ДТК» – коло образів, особливості композиції, різновиди фуг. Клавірні сюїти (французькі, англійські), партіти – нові риси трактування циклу. Органна музика: жанри, монументальність, імпровізаційна свобода. «Бранденбурзькі» концерти: будова циклу, принципи тематичного розвитку. Вплив оркестрових концертів на формування класичного симфонізму.

Література основна: 2, 4, 6, 8.

Додаткова: 1, 5, 12, 15 – 19, 24.

Тема 1.4. Творчість композиторів Віденського класицизму

Віденський класицизм. Просвітництво та ідеї раціоналізму. Три сфери функціонування музики. Друга половина XVIII ст. – формування віденської класичної школи. Сонатна форма як втілення діалектичного конфлікту. Симфонічний цикл: драматургія, структура, співвідношення частин. Новаторство в оперній і сонатно-симфонічній драматургії.

К. В. Глюк. Естетичні погляди, принципи оперної драматургії. Початок оперної реформи – «Орфей» і «Альцеста». Опері паризького періоду: «Іфігенія в Авліді», «Арміда», «Іфігенія у Тавриді». Боротьба «глюкістів» і «пічіністів». Пізні опери К. Глюка: тема морального подвигу, героїко-трагічних конфліктів. Різноманіття аріозних форм. Роль хору, балету, оркестру в драматургії опери. Зв'язок увертюри зі змістом опери.

Ф. Й. Гайдн. Риси стилю: зв'язок із народною музикою, жанрова характеристичність. Пріоритет симфонії і квартету. Кристалізація музичного тематизму. Співвідношення частин циклу. Примат гомофонно-гармонічного стилю. Формування класичного складу оркестру. Еволюція творчості. Посилення драматизму в творах пізнього періоду. Образний зміст сонат для фортепіано, сольних концертів, ансамблів. Сольні пісні: зв'язок із побутовим музикуванням. Ораторії «Пори року» і «Створення світу»: сюжет, будова, музична мова.

В. А. Моцарт. Естетичні погляди, творчі принципи, жанрове різноманіття. Краса і багатство мелодики, втілення народних інтонацій. Взаємодія гомофонно-гармонічного та поліфонічного мислення. Контрастно-конфліктна драматургія музичної форми. Новаторські риси опер «Весілля Фігаро», «Дон Жуан», «Чарівна флейта». Інструментальна музика, її єдність з оперною творчістю. Останні симфонії – новий етап розвитку симфонізму. Еволюція концерту, фортепіанної сонати. Пісні для голосу із супроводом, концертні арії. Філософська і художня своєрідність Реквієма.

Л. Бетховен. Етапи творчого шляху. Діалектичні принципи симфонізму, монументальність, драматизм, гострота конфліктів. Якісно новий підхід до сонатної форми та сонатно-симфонічного циклу. Пріоритет симфонічної творчості. № 3, 5, 9 – ідея боротьби з долею. Ліричні й жанрово-побутові образи у №2, 4, 6, 7, 8. Програмні увертюри та інструментальні концерти: симфонізація жанрів. Фортепіанні сонати та варіації: новаторська трактовка циклу, пошук виразності інструменту. Вокальна творчість: цикл «Далекій коханий» – предтеча романтичної лірики. Інтерес до фольклору інших національних культур, зокрема й української. Дружба з А. Розумовським. Обробки українських народних пісень («Їхав козак за Дунай»).

Література основна: 1, 4, 6, 8, 9.

Додаткова: 1, 14–17, 19.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Музична культура першої половини XIX ст.

Тема 2.1. Зародження музичного романтизму. Камерно-вокальна творчість

Принципи романтичної естетики. Співвідношення категорій ідеального і реального. Інтерес до історії, побуту, мистецтва, фольклору різних країн і народів. Конфлікт особистості й середовища. Ідея синтезу мистецтв. Музичний романтизм: нові жанри, пріоритетні жанри, співвідношення жанрів. Розвиток мініатюрних та поемних форм, нове трактування циклів. Багатство виражальних засобів у сфері мелодики, гармонії, ритміки, інструментовки; розробка нових композиційних принципів.

Ф. Шуберт. Зв'язок творчості з народним і класичним мистецтвом. Пісня (Lied) – провідний жанр у доробку. Пісенність як основа стилю. Широке коло поетичних текстів. Співвідношення вокальної і фортепіанної партій. Звернення до міської побутової музики. Три пісенні цикли: принципи побудови, прийоми об'єднання. Пісні на тексти Г. Гейне; мелодизація речитативу; гармонічне багатство й оригінальність фактури.

Р. Шуман. Новий етап у розвитку німецького музичного романтизму. Роль сучасної німецької літератури і поезії у формуванні його естетичних ідей і теоретичних принципів (Жан-Поль, Е.Т.А. Гофман, Г. Гейне). Пісні, їхня роль у розвитку камерної лірики. Глибоке психологічне розкриття поетичних образів. Особливості вокальної мелодики, співвідношення вокальної і фортепіанної партій. Три пісенні цикли: особливості жанру.

Ф. Ліст. Коло поетів: сучасники, поети XVIII ст. Увага до Й. В. Гете, Г. Гейне, В. Гюго, угорських текстів. Риси пісень: декламаційний склад мелодії, широке використання можливостей фортепіано, особливості форми. Образний зміст пісень: радість кохання, мрії про кохання настрої скорботи, образи страждання, розлуки, самотності, образи природи, пісні-балади, пісні героїчного характеру, останній період творчості посилюються мотиви смерті, тлінності усього земного.

Російський романс першої половини XIX ст. Розвиток російської романтичної поезії. Жанри побутової музики. Романс, його витоки. Вплив української народної ліричної пісні на формування жанру романсу. Творчість О. Аляб'єва, О. Варламова, О. Гурільова. Поезія О. Пушкіна у розвитку романсової лірики. М. Глінка: історична роль у розвитку камерної вокальної лірики. Коло образів.

Поєднання аріозних і народних інтонацій. Еволюція романсової творчості. Поглиблення психологічного начала, пейзажна образність.

Література основна: 1, 4, 5, 7–9.

Додаткова: 13, 15 – 17, 19.

Тема 2.2. Розвиток інструментальних жанрів першої половини XIX ст.

Популярність фортепіано в музичному побуті XIX ст. Універсальність інструмента як виразника тонких граней образно-емоційного змісту музичного твору. Роль фортепіанної педагогіки, розширення фортепіанного репертуару. Формування жанрової системи фортепіанної музики. Фортепіанна мініатюра як оптимальна форма вираження романтичного світосприйняття. **Ф. Шуберт.** Новизна фортепіанного мислення – танцювальні п'єси (вальси, лендлери, марші). Вальси: зв'язок із побутовим танцем, піднесення над прикладною розважальною музикою. **Ф. Мендельсон.** «Пісні без слів» як новий романтичний жанр. Класифікація за жанровою ознакою, програмний та безпрограмний характер. **Ф. Шопен.** Фортепіанний композитор. Риси стилю, новаторство у трактуванні жанрів. Балада і скерцо – нові жанри ф-ної музики. Романтичне втілення симфонічної драматургії у крупних формах. Сонати b-moll і h-moll – дві концепції сонатної драматургії. **Р. Шуман.** Послідовність невеликих контрастних п'єс – оптимальна форма вираження багатогранної фантазії автора. Цикли мініатюр, імпровізаційні форми («Токата»), романтичні варіації («Abegg»), три сонати, Фантазія до-мажор (тричастинна). Роль програмності. **Ф. Ліст.** Тісний зв'язок творчості з виконавською практикою. Традиція концертно-віртуозного піанізму, оркестровий характер мислення: Риси стилю: блиск, міць, барвистість, декламаторський пафос, віртуозний розмах, імпровізаційність. Роль програмності. Різноманіття жанрів.

Розквіт симфонічної музики, оновлення жанрової системи. Вільне трактування сонатно-симфонічного циклу віденських класиків, підпорядкування наскрізній ідеї, тяжіння до свободи розгортання тематичного матеріалу. Розвиток оркестрового письма, темброве збагачення, розширення складу оркестру. Програмний симфонізм, нові жанри: симфонічна поема, фантазія, сюїта. **Ф. Шуберт.** «Незавершена» симфонія – новий тип лірико-драматичної симфонії, відсутність контрасту між частинами. **Р. Шуман.** Увертюра до «Манфреда» – ідея байронівської філософської поеми у музиці. **Г. Берліоз.** Автор програмного романтичного симфонізму. Новизна: отождення музичного задуму з образами сучасної літератури; театралізація. **Ф. Ліст.** Автор жанру симфонічної поеми. Риси ідеалістичної абстракції, риторики, ораторського пафосу. Витоки сюжетів (антична міфологія, англійська та німецька літ-ра, поеми французьких та угорських сучасників, образи живопису). Характерна риса: узагальнена програмність без послідовного розвитку сюжету в музиці.

Література основна: 1, 4, 5, 8, 10, 11.

Додаткова: 3, 15 – 17, 19.

Тема 2.3. Романтична опера першої половини XIX ст.

Італія. Зв'язок романтизму з визвольним рухом. Італійська романтична література. Оперна культура: підйом виконавської майстерності. Дж. Россіні: поєднання рис класицизму і романтизму. Естетичні погляди, жанрові різновиди опер. Зв'язок мелодики із національними традиціями bel canto. «Севільський цирульник»: трактування літературного джерела, музичні образи, драматургія. «Семіраміда» – кульмінація стилю bel canto. «Вільгельм Телль» – народно-героїчна опера, вершина творчих пошуків, її вплив на велику французьку оперу. В. Белліні: ліризм мислення, багатство кантилени, яка вплинула на розвиток ліричного мелосу XIX ст. «Сомнамбула» – лірико-побутова романтична опера. «Норма» – вершина оперної творчості (лірико-драматичний характер з елементами героїки). Г. Доніцетті: зв'язок з національними традиціями, жанрове різноманіття опер («Дон Паскуале», «Любовний напій», «Лючія ді Ламмермур»). Яскравість центральних образів, майстерність ансамблевого письма, сценічність рельєфності, використання різноманітних вокальних прийомів в мелодії.

Німеччина. Музичний побут німецьких міст. Хорові гуртки, утвердження національних основ мистецтва. Опера перших десятиліть XIX ст. – зв'язок із зінгшпілем, Народні витоки, протиставлення реальності і фантастики, психологічне поглиблення образів. пісенна основа, новизна гармонічних засобів. Е.Т.А. Гофман, його естетичні погляди і творчість. «Ундіна» – перша німецька романтична опера. К. М. Вебер – типовий митець романтизму (композитор, виконавець, критик, музично-суспільний діяч). Казково-побутова опера «Фрейшюц»: сюжет, лібрето, драматургія, оркестрове письмо. Трагування оперних форм (арія-сцена). «Евріанта» – героїчна опера на середньовічний лицарський сюжет. Новаторство у трактуванні речитативу, ансамблево-хорових сцен, лейтмотивів, партії оркестру. Казковий зінгшпіль «Оберон».

Франція. Відображення революційної тематики в опері-апофеозі. Насичення героїкою і драматичною патетикою жанру комічної опери; формування жанру «опери спасіння»: «Вільгельм Телль» А. Гретрі; «Печера» Ж. Лесюера; «Лодоїска», «Фаніска», «Водовоз» Л. Керубіні. Характерні риси драматургії і музичної мови. Спроби створення героїко-епічної опери («Барди» Ж. Лесюера). Л. Керубіні: Різноманіття сюжетів, яскравість музичних характеристик, новаторство композиційних принципів. Опера «Медея» – видатне досягнення композитора у цьому жанрі.

Література основна: 1, 4, 6, 8, 10.

Додаткова: 3, 15–17, 19.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення із дисципліни «Історія музики: історія зарубіжної музики» оцінюються за кредитно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю.

Кожний модуль включає бали за відвідування лекцій, виконання самостійної роботи, виступи на семінарах, роботу на лабораторних заняттях, модульну контрольну роботу.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на лекційних, семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;

Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці

Семестр 1

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	4	4	3	3
Відвідування семінарських занять	1	3	3	4	4
Робота на семінарських заняттях	10	3	30	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			82		87
Максимальна кількість балів			169		

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ п/п	Тема	Зміст завдань
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музична культура від давніх часів до XIX ст.		
1.1.	Музична культура від Античності до Нового часу	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять, термінів. 3. Створити таблицю періодизації розвитку культури Античного світу, Середньовіччя та Відродження. 4. Прочитати пропоновані давньогрецькі міфи, що мали популярність у музичній творчості наступних епох. 5. Створити порівняльну таблицю світоглядних та естетичних ознак культури Середньовіччя та Відродження. 6. Виписати структуру меси, характерні ознаки григоріанського хоралу, органума, мотета, мадригала. 7. Виписати провідні жанри та ознаки творчості композиторів нідерландської поліфонічної, італійської та французької шкіл. 8. Слухати й аналізувати пропоновані зразки музичних жанрів. 9. Розучити і співати пропоновані мелодії різних жанрів. 10. Виписати ознаки лицарської культури.
1.2.	Музичне мистецтво XVII – початку XVIII ст.	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати ознаки культури Нового часу. 3. Ознайомитися з біографіями та провідними жанрами творчості К. Монтеверді, А. Скарлатті. 4. Виписати характерні ознаки опери-seria. 5. Слухати й аналізувати фрагменти опер К. Монтеверді, А. Скарлатті. 6. Виписати характерні ознаки французького музичного театру. 7. Ознайомитися з біографією і творчістю Ж.-Б. Люллі, Г. Перселла. 8. Виписати провідні жанри інструментальної музики. 9. Створити хронологічні таблиці життя і творчості Ж.Ф. Рамо, Ф. Куперена, А. Кореллі, Дж. Тартіні. 10. Слухати й аналізувати пропоновані інструментальні твори цих композиторів. 11. Розучити і співати пропоновані мелодії опер К. Монтеверді, А. Скарлатті, Г. Перселла. 12. Виписати визначення основних понять, термінів.
1.3.	Німецьке музичне бароко першої половини XVIII ст.	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати естетичні й художні ознаки бароко. 3. Ознайомитися з історичними пам'ятками архітектури й живопису західноєвропейського бароко. 4. Створити таблицю провідних жанрів творчості Г. Шютца, С. Шейдта, Й. Пахельбеля, Г. Бема, Д. Букстехуде. 5. Виписати визначення основних понять, термінів.

		6. Послухати пропоновані твори Г. Шютца, Й. Пахельбеля, Г. Бема, Д. Букстехуде. 7. Створити хронологічні таблиці життя і творчості Й.С. Баха та Г.Ф. Генделя. 8. Створити порівняльну таблицю провідних жанрів творчості Й.С. Баха та Г.Ф. Генделя. 9. Слухати й аналізувати пропоновані твори Й.С. Баха та Г.Ф. Генделя. 10. Розучити один із пропонованих творів Й.С. Баха та Г.Ф. Генделя.
1.4.	Творчість композиторів Віденського класицизму	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати естетичні й художні ознаки музичного класицизму. 3. Створити хронологічну таблицю життя і творчості К.В. Глюка, Й. Гайдна, В.А. Моцарта, Л. Бетховена. 4. Виписати основні засади оперної реформи К.В. Глюка. 5. Слухати оперу К.В. Глюка «Орфей та Еврідіка» у сучасній версії та аналізувати її драматургію та стилістичні особливості. 6. Виписати структурні особливості класичної симфонії і сонати. 8. Слухати й аналізувати пропоновані сонати і симфонії трьох віденських класиків. 9. Виписати спільні й відмінні ознаки симфонічного мислення трьох віденських класиків. 10. Слухати оперу В.А. Моцарта «Весілля Фігаро» та аналізувати її драматургію та стилістичні особливості. 11. Розучити і співати пропоновані вокальні твори (фрагменти опер) віденських класиків. 12. Виписати визначення основних понять і термінів.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Музична культура першої половини XIX ст.		
2.1.	Зародження музичного романтизму. Камерно-вокальна творчість	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати естетичні й художні ознаки романтизму. 3. Виписати характерні ознаки стилістики музичного романтизму. 4. Створити хронологічні таблиці життя і творчості композиторів – авторів камерно-вокальної музики. 5. Виписати характерні риси стилю кожного 6. Ознайомитися з біографіями та творчістю поетів, на вірші яких написано камерно-вокальні твори. 7. Слухати вокальні цикли Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Ліста, романси М. Глінки. 8. Аналізувати образний зміст і стилістику вивчених творів. 9. Ознайомитися з інтерпретаціями вивчених творів у виконанні видатних співаків. 10. Розучити і співати один із пропонованих творів.

2.2.	Розвиток інструментальних жанрів першої половини XIX ст.	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять і термінів. 3. Створити хронологічні таблиці життя і творчості композиторів – авторів фортепіанних та симфонічних творів. 4. Виписати характерні риси фортепіанного стилю композиторів-виконавців фортепіанної музики. 5. Переглянути відео-матеріали, присвячені творчості пропонованих композиторів. 6. Виписати характерні ознаки програмного симфонізму Г. Берліоза, Р. Шумана, Ф. Ліста, М. Глінки. 7. Створити порівняльну таблицю симфонічного циклу віденського класицизму та раннього романтизму (на прикладі «Фантастичної» Г. Берліоза). 8. Слухати й аналізувати фортепіанні твори Ф. Шуберта, Ф. Мендельсона, Ф. Шопена, Р. Шумана, Ф. Ліста; симфонічні твори «Незавершену симфонію» Ф. Шуберта, «Фантастичну» Г. Берліоза, симфонічні поеми Р. Шумана, Ф. Ліста, М. Глінки. 9. Ознайомитися з найбільш яскравими інтерпретаціями вивчених фортепіанних і симфонічних творів видатними виконавцями минулого і сучасності. 10. Вивчити напам'ять основні теми вивчених творів.
2.3.	Романтична опера першої половини XIX ст.	1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять і термінів. 3. Створити хронологічні таблиці життя і творчості композиторів – авторів перших романтичних опер. 4. Виписати характерні жанрові ознаки романтичної опери. 5. Ознайомитися з першоджерелами сюжетів пропонованих опер Дж. Россіні, В. Белліні, Г. Доницетті, Е.Т. Гофмана, К.М. Вебера, Л. Керубіні. 6. Слухати / переглянути сучасні постановки пропонованих опер. 7. Аналізувати драматургію та музичну мову вивчених опер. 8. Розучити і співати основні теми партій вивчених опер.

Якість опрацювання самостійної роботи оцінюється за допомогою тестових завдань, розміщених на платформі Moodle. Результат визначається автоматизованою системою.

Максимальна кількість балів за виконання завдань для самостійної роботи: 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням електронних завдань.

Форма проведення: комп'ютерне тестування Moodle.

Максимальна кількість балів: 25 (за кожну правильну відповідь – 1 бал)

6.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтин- гова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів, то семестрові оцінки визначаються в установленому порядку в межах стобальної шкали, а підсумкова – як середня зважена оцінка.

Форми проміжного контролю визначаються кафедрою самостійно і чітко прописуються в робочій навчальній програмі.

Кількість балів, яку студент набрав під час вивчення дисципліни, оголошується на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті.

Результати проміжного та підсумкового контролю знань зазначаються у відомості обліку успішності, а загальна підсумкова оцінка – в індивідуальному навчальному плані студента (ІНПС).

Семестровий контроль в Університеті здійснюється у формі, передбаченій навчальним планом.

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом – 60 год.: лекції – 14 год., семінарські – 14 год., МКР – 4 год., самостійна робота – 28 год.

Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 3		
Назва модуля	Музична культура від давніх часів до XIX ст.				Музична культура першої половини XIX ст.		
Кількість балів за модуль	82 бали				87 балів		
	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	3.1.	3.2.	3.3.
Теми лекцій	Музична культура від Античності до Нового часу	Музичне мистецтво XVII – початку XVIII ст.	Німецьке музичне бароко першої половини XVIII ст.	Творчість композиторів Віденського класицизму	Зародження музичного романтизму. Камерно-вокальна творчість	Розвиток інструментальних жанрів першої половини XIX ст.	Романтична опера першої половини XIX ст.
Лекції (7балів)	1	1	1	1	1	1	1
Семінар. заняття (всього балів)	-	1+10	1+10	1+10	(1+10)*2	1+10	1+10
Самост. робота (всього 35 балів)	5	5	5	5	5	5	5
Види поточного контролю (всього 50 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)		
Підсумок	82 + 87 = 169 балів						

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Арнонкур Н.. Музыка барокко. Путь к новому пониманию / Пер.: Коваль Олег. - Москва.: Пальмира, 2019. 247 с.
2. Галацкая В. С. Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. III. 5-е изд. Москва: Музыка, 1974. 560 с.
3. Гивенталь И., Щукина Л. Музыкальная литература. Учебник. 2-е изд., испр. и доп. Москва: Музыка, 1986. 444 с., ноты.
4. Друскин М. С. История зарубежной музыки. Выпуск 4. Вторая половина XIX век. 6-е изд. Москва: Музыка, 1983. 528 с.
5. Зенкин К. В. Фортепианная миниатюра и пути развития музыкального романтизма. Москва, 2019. 415 с.
6. Иванова І., Куколь Г., Черкашина М. Історія опери (навч. посібник). Київ: Заповіт, 1998.
7. История русской музыки в десяти томах Т. 7, 8, 9, 10. Москва: Музыка. 1994.
8. Карась Г.В. Еволюція художніх стилів у мистецтві. Курс лекцій. Івано-Франківськ, 2018.
9. Кириллина Л. В., Театральное призвание Георга Фридриха Генделя. Монография. Москва, 2019. 388 с.
10. Левик Б. В. Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. II. Изд. 4. Москва : Музыка, 1985. 493 с.
11. Левик Б. В. Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. IV. Изд. 5. Москва : Музыка, 1978. 493 с.

Додаткові:

1. Арнонкур Н. Мои современники. Бах, Моцарт, Монтеверди. Москва : Издательский дом «Классика – XXI», 2005. 280 с.
2. Асафьев Б. Григ. Изд. 4-е. Ленинград : Музыка, 1986. 88 с.
3. Асафьев Б. В. Шопен: опыт характеристики // Шопен, каким мы его слышим: сб. ст. Москва : Музыка, 1970. С. 46–69.
4. Барбье П. Венеция Вивальди. Музыка и праздники эпохи барокко. [Пер. с фр. Е. Рабинович]. СПб.: Издательство Ивана Лимбаха, 2009. 280 с.
5. Барбье П. История кастратов. [Пер. с фр. Елены Рабинович]. СПб.: Издательство Ивана Лимбаха, 2006. 304 с.
6. Боссан Ф. Людовик XIV, король-артист. [Пер. с фр., справки и коммент. А. Булычевой]. Москва: «Аграф», 2002. 272 с.
7. Булычева А. Звуковые образы готики. Москва: «Квадратон», 2011.
8. Булычева А. Сады Армиды. Музыкальный театр французского барокко. Москва, 2004.
9. Галь Г. Брамс. Вагнер. Верди. Три мастера – три мира. Москва, 1986. 477 с.
10. Гофф Ж. Середньовічна уява. Есеї. [Пер. з фр. Яреми Кравця]. Львів: Літопис, 2007. 350 с.
11. Егорова В.Н. Антонин Дворжак. М.: Музыка, 1997. 616 с.
12. Жаркова В.Б. Десять взглядов на историю западноевропейской музыки. Тайны и желания Номо Musicus. В 2 томах. Том 1, 2.
13. Кириллина Л.В. Гендель : Серия «Жизнь замечательных людей». Москва: Молодая гвардия, 2017. 479 с.

14. Кириллина Л.В. Глюк : Серия «Жизнь замечательных людей». Москва: Молодая гвардия, 2018. 417 с.
15. Кириллина Л.В. Бетховен : Серия «Жизнь замечательных людей». Москва: Молодая гвардия, 2015. 495.
16. Кириллина Л.В. Классический стиль в музыке XVIII - начала XIX веков: Самосознание эпохи и музыкальная практика. Москва: Научно-издательский центр «Московская консерватория», 1993. 192 с.
17. Кириллина Л. Классический стиль в музыке XVIII – начала XIX века. Часть II: Музыкальный язык и принципы музыкальной композиции. Монография. Москва: Композитор, 2007. 224 с.
18. Кириллина Л. Классический стиль в музыке XVIII – начала XIX веков: Ч. III. Поэтика и стилистика. Москва: Композитор, 2007. 376 с.
19. Кириллина Л.В. Оратории Г.Ф. Генделя: уч. пособие по истории зарубежной музыки для преподавателей и студентов музыкальных вузов. Москва: Научно-издательский центр «Московская консерватория», 2008. 56 с.
20. Конен В. Очерки по истории зарубежной музыки. Сб. статей. Москва: Музыка, 1997. 640 с.
21. Левик Б.В. Рихард Вагнер. Изд.2. Москва: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2011. 448 с.
22. Луцкер Л. Сусидко Л. Моцарт и его время. Москва, 2008. 624 с.
23. Марек Д. Рихард Штраус. Последний романтик. Москва: Центрполиграф, 2002. 400 с.
24. Мартынов И. Бедржих Сметана. Очерк жизни и творчества. Москва, 1963. 498 с.
25. Милка А.П., Шабалина Т.В. Занимательная бахiana. В двух томах. Москва, 2001. 208 с.
26. Пастуро М. Символическая история европейского средневековья. [пер. с фр. Е. Решетниковой]. СПб. : Александрия, 2012. 448 с.
27. Придворная культура эпохи Возрождения. Сб.статей / отв.ред. Л. М. Брагина, В.М. Володарский. Москва: Политическая энциклопедия, 2014.
28. Сапонов М. Менестрели. Книга о музыке средневековой Европы. Москва, 2004. 400 с.
29. Словник античної мітології / Упоряд. І.Я. Козовик, О.Д. Пономарів. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2006. 312 с.
30. Соловцова Л. Джузеппе Верди. Изд.3. Москва: Музыка, 1981. 416 с.

9. Додаткові ресурси

Словник-довідник музичних термінів: Режим доступу

<http://term.in.ua/>

Електронний навчальний курс «Історія музики: історія зарубіжної музики»: Режим доступу

<http://elearning.kubg.edu.ua/course>

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. Музична культура від давніх часів до ХІХ ст.

Тема 1.2. Музичне мистецтво ХVІІ – початку ХVІІІ ст.

Семінарське заняття №1

1. Формування жанру опери в італійській музиці ХVІІ – початку ХVІІІ ст.
2. Творчий портрет К. Монтеверді
3. Еволюція опери у творчості А. Скарлатті
4. Французький музичний театр Ж.Б. Люлі
5. Творчість німецьких поліфоністів ХVІІ – початку ХVІІІ ст.
6. Італійська скрипкова музика ХVІІ – початку ХVІІІ ст.
7. Музичне мистецтво Англії ХVІІ – початку ХVІІІ ст.
8. Творчість французьких клавесиністів.

Література основна: 2, 4, 6, 8.

Додаткова: 1, 4–6, 8, 15–17, 19.

Тема 1.3. Німецьке музичне бароко першої половини ХVІІІ ст.

Семінарське заняття №2

1. Творчі портрети Г. Шютца, Й. Пахельбеля, Ф. Букстехуде
2. Й. С. Бах. Життєвий шлях. Етапи творчості
3. Кантатно-ораторіальна творчість Й. С. Баха
4. Ораторіальна творчість Г.Ф. Генделя
5. Творчий портрет Г.Ф. Генделя.
6. Органна творчість Й. С. Баха
7. Клавірна творчість Й. С. Баха
8. Інструментальна музика Г.Ф. Генделя

Література основна: 2, 4, 6, 8.

Додаткова: 1, 5, 12, 15 – 19, 24.

Тема 1.4. Творчість композиторів Віденського класицизму

Семінарське заняття №3

1. К.В. Глюк: творчий портрет, сутність оперної реформи
2. Творчий портрет Й. Гайдна.
3. В.А. Моцарт: життєвий і творчий шлях, риси стилю
4. Симфонічна творчість В.А.Моцарта
5. Опері В.А.Моцарта
6. Л. Бетховен: життєвий і творчий шлях, риси стилю
7. Камерно-інструментальна музика Л. Бетховена
8. Симфонічна творчість Л. Бетховена

Література основна: 1, 4, 6, 8, 9.

Додаткова: 1, 14–17, 19.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Музична культура першої половини XIX ст.

Тема 2.1. Зародження музичного романтизму. Камерно-вокальна творчість

Семінарське заняття №4

1. Історичні умови та естетичні засади формування романтизму, поезія епохи Романтизму
2. Музичний романтизм: провідні жанри, стильові ознаки
3. Ф. Шуберт: творчий портрет, етапи камерно-вокальної творчості
4. Р. Шуман: творчий портрет, риси стилю, вокальні цикли
5. Ф. Ліст: творчий портрет, камерно-вокальна творчість
6. М. Глінка: творчий портрет, риси стилю, романсова творчість

Література основна: 1, 4, 5, 7–9.

Додаткова: 13, 15 – 17, 19.

Семінарське заняття №5

Студентський концерт: виконання самостійно розучених вокальних творів, запропонованих викладачем (Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Ліста, М. Глінки) та колективне обговорення стильових особливостей цих творів.

Тема 2.2. Шляхи розвитку фортепіанної музики

Семінарське заняття №6

1. Огляд фортепіанної творчості Ф. Шуберта
2. Ф. Мендельсон: творчий портрет, риси стилю
3. Характеристика циклу «Пісні без слів»
4. Ф. Шопен: творчий портрет, риси стилю
5. Образно-змістове багатство фортепіанної творчості Ф. Шопена
6. Фортепіанні твори поемного типу Ф. Шопена
7. Характеристика фортепіанної музики Р. Шумана
8. Ф. Ліст: жанрове різноманіття фортепіанної творчості, риси стилю

Література основна: 1, 4, 5, 8, 10, 11.

Додаткова: 3, 15 – 17, 19.

Тема 2.3 Романтична опера першої половини XIX ст.

Семінарське заняття №7

1. Дж. Россіні: життєвий і творчий шлях
2. Жанрові різновиди опер Дж. Россіні. «Севільський цирульник»: трактування жанру
3. В. Белліні: творчий портрет, характеристика опери «Норма»
4. Г. Доницетті: творчий портрет, етапи оперної творчості
5. Е.Т.А. Гофман: творчий портрет. «Ундіна» – перша німецька романтична опера
6. К.-М. Вебер: творчий портрет, особливості драматургії опери «Фрейшютц»
7. Французька романтична опера: огляд оперної творчості А. Гретрі, Ж. Лесюєра, Л. Керубіні

Література основна: 1, 4, 6, 8, 10.

Додаткова: 3, 15–17, 19.